

Spørsmål og svar:

**Norsk Toppfotball/
Toppfotballsenteret (TFS)**

Akademiklassifiseringen

OM DOKUMENTET

Dette Q&A-dokumentet er ikke en fasit på hva man skal svare hvis journalister, interessenter, debattanter eller fotballedere stiller spørsmål ved akademiklassifiseringen. Man skal selvfølgelig behandle alle spørsmål med respekt, og alle spørsmål må besvares på alvor – det krever at svarene ikke ordrett kan hentes fra et dokument som dette.

Q&A-dokumentet er imidlertid et verktøy for å sørge for at det tingene TFS på forhånd definerer som viktige ved akademiklassifiseringen kommer frem på en korrekt måte.

Dokumentet skal gjøre det enklere å forberede seg på potensielt kritiske spørsmål som kan komme fra fagmiljøer, toppklubbene og media – selv om sistnevnt ikke er sentral målgruppe i denne omgang. Q&A sørger for at det er de samme budskapene som kommuniseres – rent innholdsmessig. Og uavhengig av *hvem* som kommuniserer dem.

I **hovedbudskapet** er hensikten å få frem de viktigste budskapene i tilknytning til lanseringen, mens **støttebudskapene** skal kunne brukes som forlengelser av hovedbudskapet. Vi tror det er hensiktsmessig for TFS at vi også har en egen **innsiktsdel** med, tall, fakta og eksempler som kan understøtte budskapene. Det er først i **spørsmålene og svarene** vi ser hvordan budskapene kan tas ut rent praktisk.

Nummereringen er ikke ment å være rangering av budskapene.

HOVEDBUDSKAP AKADEMIKLASSIFISERING

1. Norsk toppklubber har erkjent at vi ikke er gode nok når vi måler oss internasjonalt. Vi kommer ikke til mesterskap med A-landslaget, og vi presterer ikke på ønsket nivå med klubblagene våre i Europa. En viktig årsak til dette er at vi utvikler for få spillere som holder høyt internasjonalt nivå. For å løfte nivået på spillerutviklingen i toppklubb, har klubbene gjennom Toppfotballsenteret etablert Akademiklassifiseringen.
2. Akademiklassifiseringen er et verktøy som etablerer klare standarder for arbeidet med Toppsspillerutvikling. Det består av 143 kriterier fordelt på 10 områder. Alle områdene er sentrale for å utvikle spillere. Noen handler om klubbens evne til å legge til rette for et systematisk arbeid med høy kvalitet over tid, noen handler om klubbens evne til å samarbeide med naboklubber, krets, skoler, høyere utdanning i sitt nærområde, og andre handler om selve kvaliteten i det daglige treningsarbeidet.
3. Modellen og kriteriene i modellen er basert på 8 års referansearbeid fra nasjonale internasjonale utviklingsklubber. Referansene er formet slik at de ivaretar norsk fotballs egenart og verdier. Vi har andre tradisjoner enn noen andre land for hvordan vi ivaretar helheten rundt våre ungdommer. Dette er tatt hensyn til i klassifiseringen.
4. Klubbene er ulike og har ulike utviklingsmodeller. Noen klubber har 1000 fotballspillere, andre har 65. Noen starter med utvikling av spillere i egen klubb fra 6 år. Andre støtter seg mer på samarbeid i tidlige årskull og rekrutterer spillere når de er 12,-14- eller 16 år. Akademiklassifiseringen belønner ikke enkelte modeller framfor andre, men er opptatt av å bevisstgjøre klubbene hvordan man kan få opp kvaliteten i den modellen som klubbene har valgt.
5. Akademiklassifiseringen er ikke en modell for fordeling av ressurser. Det er et verktøy for å utvikle norsk fotball. Toppklubbene har valgt å fordele 35 millioner av mediepoten til de klubbene som prioriterer utviklingsarbeidet så høyt at det vil bidra til å bedre det nasjonale nivået vesentlig,- og kunne gi oss bedre forutsetninger til å konkurrerer internasjonalt. Jo høyere klubbene scorer i Akademiklassifiseringen, desto større blir derfor deres andel av denne potten. I tillegg belønnes de fremste klubbene i akademiklassifiseringen med deltagelse i nasjonal kamplattform på G16.
6. Akademiklassifiseringen bygger på ni års samarbeid mellom Toppklubb og Toppfotballsenteret. Det har i denne perioden vært gjennomført 381 klubbeseøk. I år har hver klubb hatt to veiledere som har bistått klubbene i forbedringsarbeid, og samtidig klassifisert klubben. Det har vært et svært arbeidskrevende år. Mange klubber har vært gjennom store endringsprosesser, og med felles innsats har vi lagt et solid grunnlag for å etablere utviklingsarbeidet på et høyere nivå.
7. Som toppklubb er vi avhengige av våre naboklubber. Vi har fått lov til å videreutvikle mange spillere som har hatt gode utviklingsløp i sine moderklubber, og ankommer oss når de ytterligere ønsker å profesjonalisere

sin utvikling. Det er vi takknemlig for, og arbeidet med å utvikle bedre spillere vil også i fortsettelsen være avhengig av at vi finner fram til gode regionale samarbeid mellom breddeklubb, krets og toppklubb. Denne type samarbeid har vi som toppklubber et spesielt ansvar for å initiere, og dette belønnes i akademiklassifiseringen.

8. Modell og kriteriesett er ikke perfekt. Den må videreutvikles og tilpasses de erfaringene som vi høster gjennom hver eneste klassifiseringsrunde. Særlig nå, i denne første runden hvor alt er nytt, blir det viktig. Vi har derfor lagt opp til en bred evaluering hvor toppklubbene og NFF med kretsene vil bli hørt. Vårt mål er å bedre Norsk Toppfotball.

DE BESTE INTERNASJONALE UTVIKLINGSKLUBBENE

Gjennom det internasjonale referansearbeidet som er gjennomført de siste åtte årene har TFS sammen med toppklubbene kommet opp med 11 punkter vi anser som grunnleggende for å drive bra spillerutvikling.

Vi vet at de beste internasjonale utviklingsklubbene:

1. har et tydelig sportslig mål med klare strategier for hvordan målet skal nås.
2. har tydelige mål for hva akademiet skal levere inn i klubbens hovedmål. Utvikling av spillere blir sett på som en del av klubbens forretningsmodell. Målene er forankret i klubbens strategier for spillerlogistikk, og speiler ofte et ønske om å forsterke klubbens identitet.
3. har erkjent at dyktige folk er grunnleggende viktig for å levere resultater, men har i stor grad gjort seg uavhengig av enkeltpersoner ved å bygge robuste strukturer over en klar idé om hva klubben skal være for hvem
4. har en klar strategi for rekruttering av spillere inn til klubbens Akademi. Basert på tydelige kriterier for identifisering og kvalitetssikret gjennom et nettverk av speidere.
5. driver klubbens Akademi som en skole, og har etablert et pensum for toppspillerutvikling. Pensumet beskriver hvordan klubbens lag og spillere skal spille og trene; spillestildokumenter, rollebeskrivelser, års- og periodeplaner og skoleringsplaner med kompetanse- og læringsmål er knyttet til nivå eller alderstrinn.
6. har en stor profesjonell trenerstab. Trenerne er eksperter på å håndtere aldersrelaterte utfordringer knyttet til vekst, utvikling og læring. Det eksisterer en klar plan for sammensetting av akademiets stab. Kombinasjonen spillererfaring, trenererfaring og akademisk bakgrunn går igjen. Ekspertise knyttet til medisin og fotballfysiologi er ofte viktige tilleggsressurser. Klubben har satt trenerne i systematisk utvikling med mål om å implementere klubbens røde tråd/fotballfilosofi.
7. individualiserer treningsprosessen for å optimalisere enkeltspillerens muligheter. Treningsprosessen bygger på en analyse av hvilke krav fotballspillet stiller, kartlegging av spillerens kvaliteter, prioritering av individuelle utviklingsområder og en kvalitet i gjennomføring av trening som bærer i seg referansene til internasjonal toppfotball. Treningsprosessen dokumenteres, evalueres og justeres kontinuerlig, og dette skjer i et prestasjons- og læringsmiljø som er unikt for hver klubb.
8. er opptatte av aldersjevnbyrdig matching. Spiller kamper på et så høyt nasjonalt og internasjonalt nivå som mulig gjennom hele utviklingsløpet. Mengden kamper er nøye balansert med tanke på totalbelastning.

9. har etablert et samarbeid med ungdoms- og videregående skole som har til hensikt å optimalisere treningsprosessen og samtidig legge til rette for å lykkes på skolen. (Spesielt fremtredende i Norden.)
10. har etablert gode samarbeid med klubber og det nasjonale forbundet, og bidrar med systematisk spiller- og trenerutvikling i sin region. (Spesielt fremtredende i Norden og Tyskland)
11. flere klubber har ekstremt bra treningsfasiliteter og bruker mye penger på sine akademier. Men gjennomgående har klubbene «gode nok» fasiliteter, som ikke begrenser behovet for nok trening med høy kvalitet. Og en økonomi som skaper forutsigbarhet og legger til rette for et langsiktig arbeid.

GENERELLE SPØRSMÅL AKADEMIKLASSIFISERING

1. Hva er akademiklassifisering?

Akademiklassifiseringen er et verktøy som etablerer klare standarder for arbeidet med Toppsspillerutvikling. Det består av 143 kriterier fordelt på 10 områder. Alle områdene er sentrale for å utvikle spillere. Noen handler om klubbens evne til å legge til rette for et systematisk arbeid med høy kvalitet over tid, noen handler om klubbens evne til å samarbeide med naboklubber, krets, skoler, høyere utdanning i sitt nærområde, og andre handler om selve kvaliteten i det daglige treningsarbeidet.

2. Hva er hensikten med denne klassifiseringen?

Norsk toppklubber har erkjent at vi ikke er gode nok når vi måler oss internasjonalt. Vi kommer ikke til mesterskap med A-landslaget, og vi presterer ikke på ønsket nivå med klubblagene våre i Europa. En viktig årsak til dette er at vi utvikler for få spillere som holder høyt internasjonalt nivå. Det er hovedårsaken til at vi har etablert Akademiklassifiseringen.

3. Hvor mye penger skal fordeles gjennom Akademiklassifiseringen?

Toppklubbene har valgt å fordele 35 millioner av mediepoten til de klubbene som prioriterer utviklingsarbeidet så høyt at det vil bidra til å bedre det nasjonale nivået vesentlig. Jo høyere klubbene scorer i Akademiklassifiseringen, desto større blir derfor deres andel av denne potten.

4. Hvor mye kan en klubb maksimalt få i støtte?

Dette er ikke mulig å fastsette helt nøyaktig, og vil variere. Hvis alle hadde gjort det ekstremt bra ville det faktisk vært mindre penger pr. klubb. Men Akademiklassifiseringen er uansett ikke en modell for fordeling av ressurser. Det er et verktøy for å utvikle den enkelte klubbs spillerutvikling.

5. Hvordan har Akademiklassifiseringen vært organisert?

Modellen og kriteriene i modellen er basert på 8 års referansearbeid fra nasjonale internasjonale utviklingsklubber. Representanter for Toppfotballsenteret har reist rundt og samlet erfaringer, funnet frem til hva som kjennetegner de beste. Samtidig har det vært viktig å ivareta norsk fotballs egenart og verdier, og derfor har man funnet frem til et sett med kriterier som er tilpasset norske forhold

6. Hvordan har dere kommet frem til poengsystemet?

Områdene i modellen står der fordi de alle er viktig. Men noen er mer sentrale enn andre. Disse er vektet tyngre. Dette er område 1. forankring, 4, kompetanse, 5. treningsprosessen, 9. produktivitet og 10, økonomi og fasiliteter.

7. Hvem er personene som har gitt karakter til klubbene?

Hele Toppfotballsenterets stab har vært involvert i arbeidet, men hver klubb har hatt to veiledere som har fulgt klubbene opp gjennom året.

8. Hvordan opplever dere at klassifiseringen har blitt ivaretatt i alle ledd i de ulike klubbene?

Klassifiseringen griper inn i store deler av klubbens virksomhet. Den berører mål og strategier som krever at styret er involvert. Setter krav til sportslig og administrativ ledelse om å bygge varige utviklingsstrukturer, og utfordrer kvaliteten i det daglige arbeidet, spesielt det som skjer på treningsfeltet.

9. Og hvilke referanser fra utlandet anser du at vi har dratt mest nytte av i modellen man har utviklet i Norge?

Med små ressurser er det viktig at Norsk Toppfotball er opptatte av å være best på alt som er "gratis", og samtidig av betydning for prestasjon. Læring er en slik ting. Det har forbauset oss hvor dyktige noen nasjoner er på å skape systematisk læring i sine akademier. De driver akademiet som en skole, har etablert et tydelig pensum for toppspillerutvikling der arbeidet styres fram av en særskilt kvalifisert trenerstab.

10. Akademiklassifiseringen er basert på referanser fra land som har helt annerledes forhold enn de norske. Hvordan har dere klart å ivareta de norske klubbenes egenart?

Modellen og kriteriene i modellen er basert på 8 års referansearbeid fra internasjonale utviklingsklubber. Samtidig er referansene formulert slik at de ivaretar norsk fotballs egenart og verdier. Vi har andre tradisjoner enn noen andre land for hvordan vi ivaretar helheten rundt våre ungdommer. Dette er tatt hensyn til i klassifiseringen, og selvfølgelig tilpasset de ulike parametrene.

11. De norske klubbene er veldig ulike i sin tilnærming til spillerutvikling. RBK som satser på kun tre lag i seriesystemet til neste år, og Stabæk som driver detaljert akademivirksomhet til godt ned i barnefotballen. Hvordan har dere klart å ivareta klubbenes ulikheter når dere har et sett med kriterier?

De norske klubbene er ulike og har ulike utviklingsmodeller. Noen klubber har 1000 fotballspillere, andre har 65. Noen starter med utvikling av spillere i egen klubb fra 6 år. Andre støtter seg mer på samarbeid i tidlige årskull og rekrutterer spillere når de er 12,-14- eller 16 år. Akademiklassifiseringen belønner ikke enkelte modeller framfor andre. Vi har vært opptatt av å bevisstgjøre klubbene hvordan man kan få opp kvaliteten i den modellen som klubbene har valgt.

12. Hvordan har samarbeidet med forbundet vært?

Samarbeidet med NFF og kretsene har aldri vært bedre. I flere regioner jobber toppklubb og krets svært tett. I andre er det ingen hemmelighet at det er litt mer krevende. Regionene er ulike, har ulike behov og krever ofte ulike løsninger.

Vi opplevet at akademiklassifiseringen har satt fart på samarbeidet. Vi er inne i en veldig positiv prosess for å finne ut av hvordan vi sammen, forbund, krets og toppklubber, kan bidra til å løfte norsk toppfotball.

KRITISKE SPØRSMÅL AKADEMIKLASSIFISERING

13. Hvorfor belønner dere toppklubber som henter 13-åringers hentes fra breddeklubber?

Det er simpelthen ikke riktig at man har egne incentiver for å få 13-åringers til å gå til toppklubbene. Dette beror på en misforståelse. De fremste 13-åringene trenger gode utviklingsmuligheter uansett hvor de er. Akademiklassifiseringen setter krav til at oppfølgingen av spillere som er i toppklubbene er av høy kvalitet, uansett alder. Samtidig belønner man klubbene, gjerne i samarbeid med krets, for å følge opp store talenter som er i mindre klubber som kanskje ikke er like ressurssterke. Flere tilbyr hospitering i trening og kamp, og hjelp til egen utvikling. Dette skjer da selvfølgelig alltid i samarbeid med moderklubb, foreldre og spillerens trener.

Topplubber er avhengige av sine naboklubber. De har fått lov til å videreutvikle mange spillere som har hatt gode utviklingsløp i sine moderklubber, og ankommer toppklubbene når de ytterligere ønsker å profesjonalisere sin utvikling.

14. Kan slik klassifisering bidra til økt økonomisk skille mellom klubbene i Norge?

Nei! Akademiklassifiseringen er ikke en modell for fordeling av ressurser. Det er et verktøy for å utvikle den enkelte klubb, og dermed også norsk fotball.

15. Har man en tilsvarende akademiklassifisering i andre land?

Ja! Det er mange land som har tilsvarende modeller. Spesielt Tyskland har et system som minner om det vi ønsker å skape i Norge.

16. I de landene som er velfungerende med tanke på utvikling av fotballspillere: hva opplever de selv som de viktigste grunnene til at det fungerer hos dem?

Det ser ut til å være en felles ting som ligger i bunnen. De fremste utviklingsnasjonene. Frankrike, Spania, Belgia, Kroatia, England og nå i disse dager Nederland, har alle vært gjennom sine selvransakende oppgjør og kommet ut med ny erkjennelse: "Vi er ikke lengre gode, vi henger ikke med, vi må endre måten vi utvikler spillere på"! Alt starter med denne erkjennelsen....

17. Er ikke egentlig problemet med norsk fotball at vi syr puter under armene på unga våre, og ikke at vi er for dårlige på spillerutvikling?

Nei! Norsk fotball sitt hovedproblem er simpelthen at vi ikke er gode nok. Hvis vi klarer å få tilstrekkelig norske unge fotballspillere inn i en god nok treningshverdag, så vil det på sikt bli bra!

18. Er ikke problemet med norsk fotball at de ikke spiller nok fotball på fritiden?

Nei! Norsk fotball sitt hovedproblem er simpelthen at vi ikke er gode nok. Hvis vi klarer å få tilstrekkelig norske unge fotballspillere inn i en god nok treningshverdag, så vil det på sikt bli bra!

19. Hvor mye penger har NTF/Toppfotballsenteret egentlig brukt på besøk rundt omkring i verden og kost dere på klubbens regning?

Referansearbeidet som er gjennomført gjennom hele åtte år har vært et spleiselag mellom TFS, UEFA sine utviklingsmidler, NFF og NIH. Besøkene inkluderer for eksempel arbeid med to doktorgrader, et utall mastergrader og annet utviklingsarbeid. De har også ofte skjedd i forbindelse med andre aktiviteter. Dermed er det nøyaktige regnestykket ikke mulig å sette opp.

20. Er ikke poengene som er gitt altfor høye? Når en klubb som Bodø/Glimt ender opp på fire stjerner - hva ville en klubb som Malmø FF eller en klubb i Nederland endt opp på hvis de holdt til i Norge?

Referansen for gode sammenlignbare akademier er 5 stjerner. Ingen Norske klubber når dessverre det nivået. Men felles for alle våre klubber er at de har satt seg selv i stor faglige bevegelse.

21. Hvorfor kan vi ikke få se alt grunnlagsmaterialet for vurdering av den enkelte klubb?

Det arbeidet som er gjort er et forhold mellom TFS og toppklubbene. Resultatet av evalueringen eies av klubben, og er dermed ikke noe vi kan dele ut. En nasjonal rapport som oppsummerer de viktigste funnene er imidlertid tilgjengelig på nettsidene til Norsk Toppfotball.

22. Hva var det vanskeligste å jobbe med i møtet med toppklubbene?

TFS har gjennom hele akademiklassifiseringen jobbet tett på klubbene. Det har vært utfordrende å være både veileder og kontrollør i prosessene, men erfaringene oppleves positivt for både klubbene og TFS. Det har vært et særs arbeidskrevende, men inspirerende år.

23. Hvorfor har dere ikke tatt mål av dere til å utvikle breddeklubbene? Det er jo først og fremst der vi finner de norske fotballspillerne?

Det er ikke riktig å tegne et bilde av klassifiseringen som adskilt fra breddefotballen. Som toppklubber er vi avhengige av våre naboklubber. Vi har fått lov til å videreutvikle mange spillere som har hatt gode utviklingsløp i sine moderklubber, og ankommer oss når de ytterligere ønsker å profesjonalisere sin utvikling. Det er vi takknemlig for, og arbeidet med å utvikle bedre spillere vil også i fortsettelsen være avhengig av at vi finner fram til gode regionale samarbeid mellom breddeklubb, krets og toppklubb. Denne type samarbeid har vi som toppklubber et spesielt ansvar for å initiere, og dette belønnes i akademiklassifiseringen gjennom flere av parametrene.

24. Hvordan skal akademiklassifiseringen brukes og fungere i praksis?

Akademiklassifiseringen er et verktøy som etablerer klare standarder for arbeidet med Toppsspillerutvikling i den enkelte klubb. Det består av 143 kriterier fordelt på 10 områder. Alle områdene er sentrale for å utvikle spillere. Noen handler om klubbens evne til å legge til rette for et systematisk arbeid med høy kvalitet over tid, noen handler om klubbens evne til å samarbeide med naboklubber, krets, skoler, universitet /høgskoler i sitt nærområde, og andre handler om selve kvaliteten i det daglige treningsarbeidet.